

Розділ 1

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

CHAPTER 1

ACTUAL ISSUES OF THE HIGHER EDUCATION

УДК 371.134+373(075)

DOI: 10.31376/2410-0897-2021-3-47-10-18

МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО УПРАВЛІНСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Листопад Олексій Анатолійович

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
e-mail: alex.listopad@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-3121-324X
Research ID: H-8210-2018

Мардарова Ірина Костянтинівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
e-mail: irisska.ika17@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-8899-2830
Research ID: H-8195-2018

У статті розглянуто особливості підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти. Описано експериментальне дослідження визначення рівнів підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти. Доведено ефективність запропонованої методики підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти. Доведено, що підготовка майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти вимагає оволодіння широким колом знань, умінь і навичок, які умовно можна розподілити на концептуальні та технічні. Методика підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти передбачала проведення практичних занять переважно у вигляді розроблення та захисту навчальних проєктів і ділових ігор, проведення конкурсу з професійної майстерності, де майбутнім вихователям потрібно було самостійно знайти інформацію з обговорюваних питань; підготувати план організаційних дій, за допомогою яких інший студент міг би повторити шлях добування цієї інформації; розробити план заходів, за допомогою яких кожен студент зможе забезпечити відтворення певних управлінських норм.

Ключові слова: підготовка, професійна підготовка, методика підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, управлінська діяльність, підготовленість майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими або практичними завданнями. Одним із напрямів сучасного реформування дошкільної освіти постає цілеспрямована підготовка майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти. Управлінське забезпечення професійної діяльності вихователя відбувається в рамках реалізації його основних організаторських функцій (інформаційно-аналітична, мотиваційно-цільова, планово-прогностична, організаційна, контрольно-регулятивна).

Сучасний вихователь згідно із Законом України «Про вищу освіту» (2017), Указом Президента «Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» (2015), Наказом МОН України «Про затвердження галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти» (2013) має бути мобільним і конкурентоспроможним, володіти високим рівнем підготовленості до

управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти.

Аналіз основних досліджень і публікацій з порушеної проблеми. Зазначаємо, що означену підготовленість розглядаємо як новоутворення в структурі особистості, що характеризується динамічною концентрацією внутрішніх сил людини і дозволяє їй доцільно регулювати свою діяльність у ЗДО у процесі організації і планування роботи з педагогічним колективом, батьками і дітьми при наявності сформованих мотивів і установок на реалізацію своїх особистісних якостей, які виявляються в поведінковій активності, творчості й позитивній емоційній спрямованості на професійну діяльність (А. Богуш, Н. Гавриш, Г. Беленька, О. Кононко, К. Крутий, Н. Лисенко, Т. Піроженко, С. Якименко та ін.).

Особливості підготовки майбутніх вихователів до управлінської діяльності в закладах дошкільної освіти розглядають у своїх працях А. Бондаренко, Т. Галич, С. Єзопова, М. Ковардакова, В. Калмикова, В. Луценко, Я. Митрошина, Р. Спружа, Р. Тропіна, А. Троян, Л. Поздняк, Г. Яковлева та ін. Учені зазначають, що підготовленість майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти відрізняють їх широкий кругозір, ініціативність, загальна культура, цілеспрямованість і творчий підхід до професійної діяльності.

Необхідність систематичної, цілеспрямованої підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти приводить до необхідності розроблення відповідної методики підготовки та її апробації в освітньому процесі педагогічних ЗВО.

Формулювання мети статті. Мета статті: розглянути особливості підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Експериментальна робота з перевірки ефективності розробленої методики підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти проводилася в три етапи – констатувальний, формувальний і контрольний.

Дослідження проводилося на базі Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та закладів дошкільної освіти півдня України.

На першому етапі під час індивідуального обстеження майбутніх вихователів були окреслені три рівні їхньої підготовленості до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти (високий, середній, низький).

Методиками діагностики підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти були: анкета для оцінки мотивації до професійної діяльності; опитувальник «Діагностика мотиваційної структури особистості» В. Е. Мільмана; опитувальники Т. Елєрса для діагностики мотивації досягнень і уникнення невдач; шкала оцінки потреб у досягненні успіху Ю. М. Орлова; опитувальник «Мета – Засіб – Результат» (МЗР) А. А. Карманова; методика діагностики комунікативної толерантності В. В. Бойко; методика оцінки міжособистісних відносин Т. Лірі; діагностика управлінських орієнтацій Т. Санталайнен; методика А. С. Лачинс «Гнучкість мислення». Досліджувались такі критерії підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти: мотиваційний, когнітивний, креативний, операційний і рефлексивний.

Загальні результати діагностування довели необхідність подальшої роботи щодо збільшення рівня підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти (на високому рівні виявлено лише по 3 студенти (10 %); на середньому рівні експериментальній групі було виявлено 9 студентів (30 %), в контрольній групі на цьому рівні було зафіксовано 12 студентів (40 %), на низькому рівні в експериментальній групі було виявлено 18 студентів (60 %), в контрольній групі таких студентів було 15 (50 %).

Отримані результати стали основою проведення формувального експерименту з

використанням методики підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти.

Означена методика передбачала: формування системи знань і умінь у сфері організації роботи закладу дошкільної освіти та керівництва ним у різних його ланках; оволодіння основними управлінськими термінами; розвиток здатності до виявлення проблемної ситуації в освітньому процесі, її аналізу і пошуку способів вирішення на основі управлінських знань; розвиток загальної ерудованості, уміння самостійно отримувати й удосконалювати свої управлінські знання. Виділяючи логіко-психологічні основи визначення змісту підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти, брали до уваги, що засвоєнню управлінських знань, які мають загальний характер, повинно передувати ознайомлення з конкретними знаннями, майбутні вихователі повинні самостійно виводити із загального і абстрактного.

Ураховувалося, що підготовка майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти вимагає оволодіння широким колом знань, умінь і навичок, які умовно можна розподілити на концептуальні та технічні. Концептуальні знання, уміння і навички пов'язані з імперативно-когнітивним компонентом підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти установах і визначає його підготовленість проєктувати і організовувати освітній процес на основі теорії управління. Категорія технічних знань, умінь і навичок підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти – це спеціальні педагогічні знання і вміння, якими він користується для організації дій при виконанні поточних освітніх завдань, тобто навички доцільного використання методів, технологій і засобів, необхідних для реалізації конкретних освітніх функцій.

Методика підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти передбачала проведення практичних занять переважно у вигляді розроблення та захисту навчальних проєктів [1; 3; 6; 8; 9; 10; 11; 13] і ділових ігор, де майбутнім вихователям потрібно було самостійно знайти інформацію з обговорюваних питань; підготувати план організаційних дій, за допомогою яких інший студент міг би повторити шлях добування цієї інформації; розробити план заходів, за допомогою яких кожен студент міг забезпечити відтворення певних управлінських норм. Після цього проводилося обговорення: які труднощі виникали в процесі пошуку, систематизації та подання матеріалу для певного проєкту, може і, що повинен зробити студент, щоб подолати труднощі, які виникали при розробки навчального проєкту.

Виконання навчальних проєктів [1; 3; 6; 8; 9; 10; 11; 13] вимагало від майбутніх вихователів не простої відтворення інформації, а творчості, оскільки проєкти містили елемент невідомості і мали кілька варіантів правильного виконання. Проблемність завдання становила основу підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти.

Навколо обговорення проблемних завдань на етапі їх підготовки і захисту навчальних проєктів створювалася атмосфера ділового спілкування всіх учасників групи, включаючи викладача. Навчальні проєкти, крім того, сприяли моделюванню їхньої майбутньої професійної діяльності, мотивували студентів до самостійних пошуків.

Також майбутнім вихователям було запропоновано підготувати реферати за темами: «Еволюція теорій управління, сучасні теорії управління в освіті», «Педагогічні системи як об'єкти управління», «Суб'єкти управління педагогічними системами», «Світові концепції менеджменту для організації освіти», «Педагогічний менеджмент як вид управлінської діяльності», «Функції та методи управління в освіті», «Дошкільна установа як педагогічна система та об'єкт управління», «Нормативно-правові основи управління в закладі дошкільної освіти». Студентам потрібно було вказати, з яких джерел вони добували інформацію, які завдання вони ставили перед собою в процесі підготовки реферату, в якій послідовності, за допомогою яких дій їх вирішували, за якими критеріями можна оцінювати якість виконаних

робіт.

Робота над рефератами передбачала роботу в малих групах. Така робота надавала можливість всім студентам діяти, практикувати навички співробітництва, міжособистісного спілкування (зокрема, володіння прийомами активного слухання, прийняття спільного рішення, вирішення розбіжностей, суперечок) на основі правових норм. До групової взаємодії привчали студентів поступово, починаючи з груп, які складалися з двох учасників, переводячи в групи, що складаються з п'яти – шести. У процесі виконання кожного завдання студенти розподіляли між собою ролі «студента» і «педагога». Перший крок, який повинні були зробити «педагоги» з кожної такої групи, – це визначитися в питаннях, які необхідно вирішити для розкриття теми і скоординувати його зі «студентом». Уся процедура обговорення, визначення та розподілу індивідуальних завдань для кожної групи проводилася в умовах самостійної роботи при підтримці викладача, який виконував роль координатора / коуча.

Після закінчення групової роботи її результати доповідалися іншим групам. Влаштовувалася групова дискусія. Таким чином, поряд з виконанням основного завдання студентам доручалося обговорити значення правил роботи в групі. У результаті таких обговорень були сформульовані поради про правила роботи в групі, такі, які не порушували права і свободи кожного її учасника. Зокрема, було встановлено, що: кожен учасник має право висловитися, якщо він цього бажає; всі учасники групи поважають цінності й погляди кожного, навіть якщо не згодні з ними, обговоренню і критиці підлягає якість ідей, пропозицій, а не особистісні риси доповідача; всі учасники мають право на висловлення власної думки, зауваження, але по суті проблеми; кожен учасник, навіть захищаючи свою думку, відкритий для сприйняття чужих думок та інтересів інших учасників; усі розбіжності, конфлікти, які виникають, вирішуються мирним шляхом з урахуванням прав і інтересів усіх без винятку учасників роботи; всі учасники прагнуть створити відкриту, ділову, доброзичливу атмосферу.

Методика підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти передбачала організацію і проведення конкурсу з професійної майстерності. На цьому конкурсі були завдання на подолання конфліктних ситуацій, що виникають у професійній діяльності в закладах дошкільної освіти.

Застосовувався в підготовці майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти також один з найпопулярніших методів навчання і групової роботи – мозковий штурм. Теми мозкового штурму: «Інформаційно-аналітичне забезпечення управління в закладі дошкільної освіти і мотивація праці співробітників», «Рівні управління закладом дошкільної освіти».

Використовувалися такі правила мозкового штурму: кожен може вільно висловлювати пропозиції; учасники висловлюються по черзі, точно і стисло; будь-які пропозиції приймаються і схвалюються учасниками; фіксуються всі пропозиції; не можна критикувати і коментувати пропозиції; можна розвивати попередні ідеї.

У мозковому штурмі велика роль належала ведучому, роль якого по черзі виконували викладач і студенти. Ведучий також міг брати участь в генеруванні пропозицій, просити учасників повторити або уточнити їх формулювання для більш точного і короткого запису, але при цьому не мав права змінювати або доповнювати зміст пропозицій. Ведучий не мав права наполягати і примушувати учасників генерувати ідеї.

Поряд з мозковим штурмом методика підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти передбачала рольові ігри: «Сутність управлінської праці керівника закладах дошкільної освіти», «Управлінська культура – стиль, методи, форми роботи з кадрами».

У рольових іграх студентам пропонувалося «зіграти» роль директора (завідувача), методиста, вихователя закладу дошкільної освіти або розіграти проблемну ситуацію. Така форма роботи сприяла розвитку в студентів інтерактивної взаємодії, навичок критичного мислення, комунікативних навичок, навичок вирішення проблем, відпрацювання різних варіантів поведінки в проблемних ситуаціях, вихованню розуміння, співчуття до інших людей, що так важливо для правового забезпечення взаємодії учасників освітнього процесу. У процесі

підготовки до рольової гри перш за все визначалися очікувані результати.

Готуючись до рольової гри, студенти вчилися розробляти власний сценарій, детальний план із зазначенням часу, змісту та послідовності дій.

Центральною частиною інтерактивних занять були самі вправи (рольові ігри, дискусії, обговорення в малій групі тощо). Але найбільш значущою, особливо під час придбання практичних навичок, була підсумкова частина занять – підбиття підсумків, аналіз, самооцінка і коментування дій учасників. Коментатори (спостерігачі) прагнули продемонструвати помилки, прорахунки, неточності в діях педагога і студентів, знаходили шляхи їх виправлення. На жаль, суб'єкт їхньої критики не завжди був готовий доброзичливо сприймати коментар інших студентів, викладача, і тоді цей коментар був менш своїх цілей. Якщо коментар досягав своєї мети, то учасник критики, не просто усвідомлював, він ще раз внутрішньо переживав ситуацію і формував новий спосіб поведінки: «Тепер я б діяв так ...».

Обговорюючи дії студентів, рекомендували їм дотримуватися таких дій, що не порушують прав інших учасників, а саме: давайте можливість тому, кого критикують, спочатку самому оцінити себе; ставитесь з повагою до всього, що робить ваш колега; знаходите успіх у діях колеги і поінформуйте його про його досягнення; схвалюють творчий підхід, самостійні знахідки, несподівані ходи; не забувайте, що єдиного вірного рішення, підходу, поведінки не існує, що можливі й інші варіанти; критикуючи, обмежуйтеся двома – трьома зауваженнями.

На третьому, заключному, етапі експерименту була проведена повторна діагностика підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти.

Мета контрольного етапу експерименту – перевірка ефективності методики підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти.

Для визначення ефективності виконаної роботи був використаний той самий діагностувальний матеріал, що і на констатувальному етапі експерименту. Результати контрольного експерименту представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Рівні підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти (на контрольному етапі)

Рівні	Експериментальна група		Контрольна група	
	абс.	%	абс.	%
Високий	12	40%	6	20%
Середній	18	60%	12	40%
Низький	-	-	12	40%
Усього	30	100%	30	100%

Як бачимо з таблиці, на високому рівні в експериментальній групі було зафіксовано 12 майбутніх вихователів (40%), в контрольній групі було 6 студентів (20%). До середнього рівня в експериментальній групі було віднесено 18 майбутніх вихователів (60%), контрольної 12 студентів (40%). На низькому рівні в експериментальній групі не було зафіксовано жодного студента, коли в контрольній групі таких було 12 або 40%.

Порівняльні дані рівнів підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

Порівняльні дані рівнів підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти

Група Рівень	Експериментальна група				Контрольна група			
	До експерименту		Після експерименту		До експерименту		Після експерименту	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Високий	3	10%	12	40%	3	10%	6	20%
Середній	9	30%	18	60%	12	40%	12	40%
Низький	18	60%	-	-	15	50%	12	40%

Усього	30	100%	30	100%	30	100%	30	100%
--------	----	------	----	------	----	------	----	------

Як бачимо з таблиці, після проведення експерименту в експериментальній групі майбутніх вихователів з високим рівнем підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти збільшилася на 9 осіб, або 30%. На середньому рівні в експериментальній групі було зафіксовано 18 студентів (60%), що на 9 осіб, або 30%, більше порівняно з констатувальним етапом експерименту. І на низькому рівні не було зафіксовано, тоді як на констатувальному етапі їх було 18, або 60%. Це пов'язано з переходом з низького на середній і високий рівні підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти. У контрольній групі зафіксовано майже такі самі результати, що і на констатувальному етапі експериментальної роботи.

Для більш наочного сприйняття результатів порівняльних даних рівнів підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти представимо їх у вигляді діаграми 1 та 2.

Мал. 1. Порівняльні дані рівнів підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти експериментальної групи

Мал. 2. Порівняльні дані рівнів підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти контрольної групи

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Таким чином, на підставі порівняльної характеристики рівнів підготовленості майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти можна говорити про ефективність методики підготовки майбутніх вихователів до управлінського забезпечення професійної діяльності в закладах дошкільної освіти.

Подальше дослідження вбачаємо в розробленні й обґрунтуванні педагогічних умов підготовки керівників (директора / завідувача) закладів дошкільної освіти до управлінського забезпечення професійної діяльності.

Список використаної літератури

1. Raku I. I., Lystopad O. A., Mardarova I. K. The Formation of Future Preschool Teachers' Competence Required for Using Computer Technology. *Наука і освіта: науково-практичний журнал*. 2017. № 5. С. 23–26.
2. Біла книга української системи освіти: інформаційний довідник Харбін: Центр російських та українських досліджень ХАУ, 2019. С 22–25.
3. Боднар С. С. Методика проєктного обучения. URL: https://edu.kpfu.ru/pluginfile.php/272574/mod_resource/content/2/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F1.pdf (дата звернення: 15.09.2021).
4. Ган Н. Ю. Инновации как путь повышения эффективности управления дошкольным образовательным учреждением. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/innovatsii-kak-put-povysheniya-effektivnosti-upravleniya-doshkolnym-obrazovatelnyim-uchrezhdeniem> (дата звернення: 15.09.2021).
5. Ершова Е. В. Формирование управленческой культуры руководителя дошкольной образовательной организации *Челябинский гуманитарий*. 2015. № 3 (32). С. 56–62.
6. Колесникова И. А., Горчакова-Сибирская М. П. Педагогическое проектирование. Москва: Издательский центр «Академия», 2005. 288 с.
7. Крутий К. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія: у 2-х ч. Київ: Освіта, 2009. Ч. 1. 302 с.
8. Листопад О. А. Теоретико-методичні засади формування професійно-творчого потенціалу майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів: монографія Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2015. 328 с.
9. Листопад О. А., Мардарова І. К. Модульний курс «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми»: навчальний посібник для студентів зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Одеса: Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 192 с.
10. Майер А. А. Проекты во взаимодействии ДОУ и семьи. *Управление дошкольным образовательным учреждением: научно-практический журнал*. 2008. № 3. С. 8–12.
11. Метод проєктів у діяльності дошкільного закладу / Укладач: Л. А. Швайка. Харків: Основа, 2010. 203 с.
12. Митрошина Я. И., Галич Т. Н. Управленческие функции руководителя дошкольного образовательного учреждения. *Международный научно-исследовательский журнал*. 2019. № 4 (82). Ч. 2. Апрель. С. 109–111.
13. Никишина В. О. Образовательно-воспитательный проект как технология развития коммуникативной компетенции. URL: https://pgu.ru/upload/iblock/6a8/uch_2010_ii_00025.pdf (дата звернення: 15.09.2021).
14. Пироженко Т. О. Особистість дошкільника: перспективи розвитку: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 136 с.
15. Яковлева Г. В. Подготовка руководителей дошкольных образовательных учреждений к управлению реализацией Федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования в системе повышения квалификации. *Научное обеспечение системы повышения квалификации кадров*. 2016. № 4 (29). С. 81–84.

METHODOLOGY OF TRAINING FUTURE EDUCATORS FOR MANAGEMENT OF PROFESSIONAL ACTIVITY IN THE PRESCHOOL EDUCATION SYSTEM

Lystopad Oleksii

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Preschool Education
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky

Mardarova Iryna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Preschool Education
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky

Introduction. The article considers the features of training of future educators for the management of professional activities in Preschool Education Institutions. The result of the outlined training is the readiness of future educators to manage professional activities in Preschool Education Institutions, the main criteria of which are: motivational, cognitive, creative, operational and reflective.

Purpose. The effectiveness of the proposed method of training future educators for the management of professional activity in the preschool education system is proved. It is proved that the training of future educators for the management of professional activity in preschool education requires the acquisition of a wide range of knowledge, skills and abilities, which can be divided into conceptual and technical.

Methods. The study used theoretical methods (analysis, comparison, generalization and systematization of the philosophical and psychological and pedagogical sources) in order to outline the field of philosophical knowledge about the readiness of future educators to manage professional activities in Preschool Education Institutions.

Originality. *An experimental study of determining the levels of readiness of future educators for the management of professional activities in Preschool Education Institutions is described. The effectiveness of the proposed method of training future educators for the management of professional activities in Preschool Education Institutions is proved. This technique included: formation of a system of knowledge and skills in the field of organization of work of preschool education institution and its management in its various links; mastering basic management terms; development of the ability to identify a problem situation in the educational process, its analysis and search for solutions based on management knowledge; development of general erudition, ability to independently obtain and improve their management knowledge.*

Results. *It is proved that the training of future educators for the management of professional activities in Preschool Education Institution requires the acquisition of a wide range of knowledge, skills and abilities, which can be divided into conceptual and technical. Conceptual knowledge, skills and abilities are related to the imperative-cognitive component of training of future educators for management of professional activity in preschool institutions and determined its readiness to design and organize the educational process based on management theory.*

Conclusions. *Category of technical knowledge, skills and abilities to prepare future educators for the management of professional activities in Preschool Education Institution – special pedagogical knowledge and skills which educator uses for the organization of actions at performance of current educational tasks, that is, the skills of appropriate use of methods, technologies and tools necessary for the implementation of specific educational functions. The methodology of training future educators for the management of professional activities in preschool education institution provided for practical classes mainly in the form of development and defense of educational projects and business games, a competition for professional skills where future educators had to find information on the issues under discussion; prepare a plan of organizational actions by which another student could repeat the path of obtaining this information; develop a plan of activities by which each student could ensure the reproduction of certain management standards.*

Comparative data on the levels of training future educators for the management of professional activities in Preschool Education Institution are analyzed.

Key words: *training, professional training, methodology of training of future educators of preschool education institutions, managerial activity, readiness of future educators for managerial support of professional activity in preschool education institutions.*

References

1. Raku, I. I., Lystopad, O. A., & Mardarova, I. K. (2017). Formuvannya kompetentnosti maybutnikh doshkil'nykiv, neobkhidnykh dlya vykorystannya komp'yuternykh tekhnolohiy [The Formation of Future Preschool Teachers' Competence Required for Using Computer Technology]. *Nauka i osvita– Science and education*, (5), 23-26. [In Ukrainian].
2. Bila knyha ukrainskoi systemy osvity: informatsiyni dovidnyk Kharbin [White Paper on the Ukrainian Education System: Harbin Information Handbook]. (2019). KHAU Center for Russian and Ukrainian Studies.
3. Bodnar, S. S. Metodika proyektynogo obucheniya [Methodology of project training]. URL: https://edu.kpfu.ru/pluginfile.php/272574/mod_resource/content/2/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D0%B8%D1%8F1.pdf [In Russian].
4. Gan, N. Yu. Innovatsii, kak put' povysheniya effektivnosti upravleniya doshkol'nyim obrazovatel'nyim uchrezhdeniyem [Innovations as a way to improve the efficiency of management of a preschool educational institution]. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/innovatsii-kak-put-povysheniya-effektivnosti-upravleniya-doshkolnym-obrazovatelnyim-uchrezhdeniem> [In Russian].
5. Ershova, E. V. (2015). Formirovaniye upravlencheskoy kul'tury rukovoditelya doshkol'noy obrazovatel'noy organizatsii [Formation of managerial culture of the head of a preschool educational organization]. *Chelyabinskiiy gumanitariy– Chelyabinsk humanities*, 3 (32), 56-62. [In Russian].
6. Kolesnikova, I. A., & Gorchakova-Sibirskaya, M. P. (2005). *Pedagogicheskoye proyektirovaniye [Pedagogical design]*. Moscow: Publishing Center «Academy». [In Russian].
7. Krutiy, K. (2009). *Osvitniy prostir doshkil'noho navchal'noho zakladu [Educational space of a preschool educational institution]*. Kyiv: Education [In Ukrainian].
8. Listopad, O. A. (2015). *Teoretyko-metodychni zasady formuvannya profesiyno-tvorchoho potentsialu maybutnikh vykhovateliv doshkil'nykh navchal'nykh zakladiv [Theoretical and methodological principles of formation of professional and creative potential of future educators of preschool educational institutions]*. Odessa: IE Bondarenko M. O. [In Ukrainian].

9. Listopad, O. A., & Mardarova, I. K. (2019). *Modul'nyy kurs «Komp'yuterni tekhnolohiyi v roboti z dit'my»: navchal'nyy posibnyk dlya studentiv zi spetsial'nosti 012 «Doshkil'na osvita» [Modular course «Computer technology in working with children»: a textbook for students majoring in 012 «Preschool Education»]*. Odessa: Publisher Bukaev Vadim Viktorovich [In Ukrainian].
10. Mayer, A. A. (2008). *Proyekty vo vzaimodeystvii DOU i sem'i [Projects in the interaction of preschool educational institutions and families]*. *Upravleniye doshkol'nyim obrazovatel'nyim uchrezhdeniyem – Management of a preschool educational institution*, 3, 8-12. [In Russian].
11. Shvaika, L.A. (2010). *Metod proektiv u diyal'nosti doshkil'noho zakladu [Method of projects in the activities of a preschool institution]*. Kharkiv: Osnova [In Ukrainian].
12. Mitroshina, J. I., & Galich, T. N. (2019). *Upravlencheskiye funktsii rukovoditelya doshkol'nogo obrazovatel'nogo uchrezhdeniya [Administrative functions of the head of a preschool educational institution]*. *Mezhdunarodnyy nauchno-issledovatel'skiy zhurnal – International research journal*, 4 (82), 109-111. [In Russian].
13. Nikishina, V. O. *Obrazovatel'no-vospitatel'nyy proyekt kak tekhnologiya razvitiya kommunikativnoy kompetentsii [Educational and educational project as a technology for the development of communicative competence]*. URL: https://pgu.ru/upload/iblock/6a8/uch_2010_ii_00025.pdf [In Russian].
14. Pirozhenko, T. O. (2010). *Osobyist' doshkil'nyka: perspektivy rozvytku [The personality of the preschooler: prospects of development]*. Ternopil: Mandrivets [In Ukrainian].
15. Yakovleva, G. V. (2016). *Podgotovka rukovoditeley doshkol'nykh obrazovatel'nykh uchrezhdeniy k upravleniyu realizatsiyey Federal'nogo gosudarstvennogo obrazovatel'nogo standarta doshkol'nogo obrazovaniya v sisteme povysheniya kvalifikatsii [Training of heads of preschool educational institutions to manage the implementation of the Federal State Educational Standard of Preschool Education in the system of advanced training]*. *Nauchnoye obespecheniye sistemy povysheniya kvalifikatsii kadrov– Scientific support of the system of advanced training of personnel*, (4), 81-84. [In Russian].

Отримано редакцією 15.11.2021 р.

УДК 37.046.16:001.895

DOI: 10.31376/2410-0897-2021-3-47-18-25

THE ESSENCE OF DEFINITIONS AS «INNOVATION», «INNOVATION ACTIVITY» IN THE HIGHER SCHOOL

Sharata Nataliia

Doctor of Pedagogical Sciences, Associated Professor at the Department of Ukrainian Studies,
Vice-Rector for Scientific, Pedagogical and Educational Work and Advanced Training
Mykolayiv National Agrarian University
e-mail: sharata@mnau.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-7474-4481

Tvelina Alisa

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of
Theory and Methods of Physical Education
Petro Mohyla Black Sea National University
e-mail: alytv4@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-3307-5642

Based on the challenges facing the country's higher education institutions, it can be concluded that each educational institution should review its activities and identify further prospects for development. The need to increase the availability of quality, competitive education in accordance with the requirements of innovative sustainable development of society involves the development of strategic activities of higher education institutions in accordance with the provisions of modern educational policy of the state. The article outlines the strategic goals of innovative activities of Higher Education Institutions and identifies the main objectives of innovative activities of higher education. The main directions of innovative activity of higher school are considered and allocated.

Key words: Higher Education Institutions, innovation strategy, innovation activity, strategic goal, higher school.

Formulation of the issue. The introduction of an effective system of governance in all social spheres is one of the main factors in ensuring Ukraine's democratic progress on the principles of European integration values, because Ukraine as European state aims not only to ensure successful socio-political and socio-economic reforms, but also to achieve a new quality of life, harmonization of social relations.

The integration of the national education system into the European and world educational space is a long process that involves the formation of such characteristics as humanism, focus on self-